

Article opinió - Joan Carles Villalonga - “Els jacobins de sempre”

Ha tornat a passar un nou 11-S, que ens tenia acostumats a grans mostres de suport popular i voluntats de llibertats polítiques, amb grans recorreguts que donaven la volta al món i amb un espai polític, l'independentista, que es veia amo i senyor de les seves aspiracions en l'àmbit internacional, il·lusos en les fotografies dels grans diaris mundials de capçalera. Semblava que la independència era a tocar, sense que l'Estat no pogués fer altra cosa que mirar-s'ho sense saber prou què fer: parlar de la Constitució i el món obert sense fronteres o bé enviar la força bruta. Van acabar fent les dues coses i d'una forma no gaire elegant.

Amb tot, el 2017 va donar un gir del qual ningú no s'ha sargit. Les lluites caïnites al si de l'independentisme, després del fracàs del referèndum, i no només entre els partits que hi donaven suport (i hi segueixen donant, per bé que per diferents motius més relacionats a guanyar el relat que no a donar veracitat dels fets) sinó també entre tots els agents públics (mitjans de comunicació, entitats, patronals, confabuladors, tertulians a sou i tota una caterva de gent) han anat aigualint la festa: la realitat de la repressió policial, judicial i de tots els agents afins ha posat de manifest que això no era un joc. I que molta gent que va creure que això era un dit i fet ara n'està molt molesta, tampoc no és res nou. I el ventall és molt ample: els que s'ho creien de valent perquè fa anys que militen en l'independentisme i no han canviat un fil de parer (des dels que reneguen dels partits que, segons ells, han fet anques arrere, fins als més fidels), els que s'havien apuntat al carro i se'n van desmarcar per mil motius (seguir l'*stablishment* és més còmode), els que des de la bona fe han criticat el procés per haver enfrontat catalans (en una anàlisi mancada del mínim realisme i pel bonisme que fa que el perseguit sigui sempre el mal vist, mentre les pitjors pràctiques de l'Estat no han deixat mai d'existir), els dels tan assenyalats «equidistants», de qui tampoc m'atrevesc a jutjar. I aquí hi ha aquesta altra lluita paral·lela de guanyar el discurs de si el diàleg o l'exili, les estratègies d'evindenciar a l'estranger les mancances democràtiques de l'Estat, els intents de perpetuar el govern progressista a Madrid... En tot cas, s'han escrit tantes pàgines analitzant-ho tot, amb més o menys fortuna o encert, que no seré jo qui doni cap visió transcendental sobre el fet, veient-ho tot, a més, des de tan enfora. Es parla de la imminència de la ruptura del govern actual, de les males relacions entre els socis de govern... En fi, que no ens ho acabariem.

Però si he volgut fer unes reflexions des d'aquí estant és que més enllà de les derivades polítiques evidents i del desgast de la vida política catalana d'actualitat (que, diguem-ho de

passada, ha jugat de les pitjors maneres possibles), l'Estat no pot seguir com ho està fent, per bé que la jugada li està sortint a la perfecció. Des del centre estant, tots els partits d'obediència estatal es miren l'esdevenir del procés, cadascú des de la seva perspectiva, guadint de la desfeta del moviment independentista i de tot el que comporta. Però no hem d'oblidar, tampoc, que tots els arguments que va dur el sobiranisme a ser allà on va ser en l'espiral social i política que va de 2012 fins a 2017, des dels que ara són vistos per una part de l'independentisme com una mena de traïdors fins als que ara anomenen despectivament «hiperventilats», passant pels «anticapitalistes» que ara són uns panxacontents i van a judici més ben vestits perquè han passat per Suïssa (aquesta és la crítica que hem de sentir des de l'altre bàndol, tan gastada i testosterònica), no han perdut ni un bri d'actualitat ni de veracitat. No ens enganem: la política de partits i institucional ha canviat molt i les forces estan capgirades, però la realitat de fons és la mateixa. La manca d'inversions en infraestructures a qualsevol dels territoris perifèrics, i especialment de la conca del mediterrani i catalanoparlants segueix ofegant-nos a tots. La ridiquesa de les inversions en transport públic anunciades pel govern central, que beneficia els de sempre (la visió d'un estat que només es percep des d'una perspectiva radial), la incapacitat per trobar mesures que paliïn l'augment de la vida i d'una cosa tan bàsica com l'abastiment energètic (el fals liberalisme de l'Ibex 35 que té collat qualsevol govern espanyol, que no accepta el que li diuen les recomanacions europees), la incapacitat de trobar un llindar als preus del lloguer en àmbit estatal (mesura que han provat sense èxit governs autonòmics com el català perquè l'Estat no els ha deixat), la indefensió amb què ens trobam els administrats del govern autonòmic de les Illes Balears, que ens diuen a la cara que mai obtindrem el règim especial perquè no és viable per l'Estat (i acotam cap), la incapacitat de l'Estat per blindar l'atac a l'escola en català perpetrat per grups radicalitzats i tribunals no gens parcials... I tot açò per no parlar de les inèrcies d'un partit com el socialista de les Illes Balears, que davant de la situació de crisi climàtica que vivim i de les mancances que el model econòmic actual de monopoli turístic ens duu, no sap fer res millor que els seus homòlegs del PSOE: tirar la pilota endavant, parlarem de «gestionar l'èxit» i qui dia passa any empeny. Res nou sota el cel, ni res que endevini un canvi de paradigma social o d'actuació política que surti de l'immobilisme de la configuració de l'Estat tal com el concebem. I açò potser no ho saben, però també els és molt perillós.

Ara comencen a sortir les enquestes que pronostiquen què pot passar en les eleccions generals del 23, que si Sánchez, que si Feijóo... Però cap anàlisi en clau que les úniques opcions polítiques que surten reforçades de les situacions de dificultats reals com les que venen i ja tenim damunt parteixen de la necessitat de decidir les coses en territoris més petits. La interdependència dels territoris a nivell mundial és cada vegada més palesa, i ho veiem en els impactes com els que la guerra a Ucraïna causa a la nostra economia quotidiana. Però les solucions i la valentia de les polítiques passen per gestionar el territori des del coneixement i la individualització pròpies dels sobiranismes. I aquesta realitat no es pot amagar. Entendre, posem per cas i duent-ho a casos més propers, que la idoneïtat d'una Llei de Menorca Reserva de Biosfera ve donada per si s'envaeixen aquesta o aquella competència és patir d'una miopia política que a la llarga acabarà fent molt de mal als jacobinistes buròcrates de sempre.